

zmenšil jeho dědický podíl, a soud se zřetelem na ustanovení § 23 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. měl si z úřadu zjednatí podklad pro své rozhodnutí.

Čís. 12984.

Nepřípustnost pořadu práva, domáhá-li se ten, komu byla udělena koncese k provozování autobusové dopravy, náhrady škody na státu, ježto poštovní správa zřídila na stejné trati autobusovou dopravu téhož druhu.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv I 276/32.)

Zemská správa politická udělila žalobci výnosem ze dne 11. července 1928 koncesi pro periodickou dopravu osob autobusem na trati V.—H. mimo jiné za těchto podmínek: »Koncese zaniká kdykoli beze vsí náhrady, zřídí-li státní správa vlastní automobilní trať směru stejného nebo nepřilíš odchylného« (podmínka č. 1), dále pak: »Podnikatel zruší automobilní trať bez nároků na náhradu, vybuduje-li státní železniční správa v atrakčním obvodu automobilní trati železniční nebo málo odchylného nebo prokáže-li citelnou konkurenci dnešnímu spojení železničnímu (podmínka č. 11). Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na poštovním eráru náhrady škody, ježto již dne 15. června 1929 zřídila poštovní správa na téže trati autobusovou dopravu téhož druhu, čímž donutila žalobce k zastavení provozu jeho podniku. O b a n i ž š í s o u d y rozhodly o žalobě věcně, zamítuvše ji.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se na státu náhrady škody, která prý mu vzešla tím, že byl donucen zastavití provoz autobusového podniku. Ku provozu tomu byla žalobci udělena koncese výnosem zemské politické správy v Praze ze dne 11. července 1928, tedy úkonem státní svrchovanosti. Úkonem téže státní svrchovanosti bylo však též zřízení vlastní automobilní trati státem (poštovním erárem) stejného směru dne 15. června 1929. O tento akt státní svrchovanosti opírá žalobce svůj nárok na náhradu škody. Pohledávka náhrady škody nemůže míti povahu jinou, než jest povaha porušení, z něhož vznikla. Stalo-li se porušení, z něhož se náhradní nárok odvozuje, úkonem správy veřejné, náleží i žaloba na náhradu škody nikoli před soud, nýbrž před úřad správní (rozh. 10.004 sb. n. s.). Porušení práva k provozu autobusovému, k němuž obdržel žalobce koncesi, stalo se podle údajů žalobních postupem poštovního eráru tím, že zřídila poštovní správa dne 15. června 1929 na stejné trati, jaká žalobci byla vykázána, autobusovou dopravu téhož druhu, čímž ho donutila podle podmínky č. 1 a 11 koncesní listiny k zastavení provozu a takto ho poškodila. Stalo se tedy porušení, z něhož žalobce od-

vozuje svůj náhradní nárok, úkonem správy poštovní, veřejné, a náleží proto žaloba o náhradu škody, kterou podal, nikoli na soud, nýbrž před úřad správní. Pořad práva jest tedy nepřipustný, k čemuž musil dovolací soud přihlídnouti z úřadu (§ 42 j. n. a § 471 č. 7 c. ř. s.-. Podle § 477 č. 6 c. ř. s. bylo dosavadní řízení zmatečným a podle § 42 odst. 1 j. n. byl povinen nejvyšší soud prohlásiti zmatečnost tu a žalobu odmítnouti, aniž by mohl přezkoumávati důvody v dovolání uplatněné.

Čís. 12985.

Předpisu § 12 c. ř. s. nelze se dovolávati, jde-li o to, zda jest dovolaný soud příslušným i pro žalobu proti rukojmímu. S hlediska příslušnosti jest nerozhodné, zda rukojmí má platiti rukou společnou a nerozdílnou.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, R II 449/33.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném Hanuši S-ovi zaplacení za dodané zboží a na žalované Ludmile S-ové zaplacení z důvodu rukojemství. Žalobu, zadanou na okresním soudě v M., soud prvního stádia odmítl, vyhověv námitce nepřislušnosti ohledně obou žalovaných, ježto pohledávka proti Hanuši S-ovi převyšovala 5.000 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu žalobkyně potud, že zamítl námitku věcné nepřislušnosti, vznesenou žalovanou Ludmilou S-ovou. Důvody: Prvý soud odůvodnil své rozhodnutí poukazem na § 12 c. ř. s., podle něhož hlavní dlužník a rukojmí mohou býti žalováni společně, avšak jen u obecného soudu hlavního dlužníka. Při tom přehlédl, že ve skutečnosti i hlavní dlužník i žalovaná rukojmí jsou žalováni u svých obecných soudů. Nepřichází tedy v úvahu předpis § 12 c. ř. s. ani § 93 j. n., neboť sudiště v souzeném případě neopírá se o možnosti, jež tato zákonná ustanovení věřiteli poskytují. Ve skutečnosti žalovaná Ludmila S-ová jest žalována na soudě, proti němuž co do místní příslušnosti nemůže míti námitek a konečně také ani nečiní. Žalobní nárok, proti ní uplatňovaný jest i číselně i co do právního důvodu rozdílný od dluhu prvního žalovaného. Nárok žalobcův proti ní vznikl tím, že »převzala ručení« za pohledávky žalobkyně za žalovaným do nejvyšší částky 5.000 Kč. Ať jest tedy pohledávka žalobkyně proti hlavnímu dlužníku jakákoliv, pohledávka proti žalované, samostatným právním jednáním vzniklá (ať už jest tu jen podpůrný rukojemský závazek podle § 1346 obč. zák. nebo poměr spoludlužníka a plátce podle § 1347 obč. zák. a § 891 obč. zák., kterýžto právní poměr první soud odvozuje z vymáhaného solidárního závazku), nepřesahuje a nemůže přesahovati 5.000 Kč. U žalované není tedy ani kumulace objektivní a nemůže býti řeči o věcné nepřislušnosti okresního soudu. Námitka, kterou vznesla spolužalovaná, není tedy odůvodněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.